

עמדה במסגרת דיוני הוועדה לביטחון לאומי – סיכול מועמדות גל הירש לתפקיד

המפכ"ל

במסגרת דיוני הוועדה הקודמים חשפה הוועדה את האופן בו סוכלה מועמדותו של תת אלוף גל הירש לתפקיד מפכ"ל המשטרה, וזאת באמצעות פתיחה בחקירה בחשדות חמורים לכאורה, בנוגע לחומרי חקירה שהיו בידי המשטרה זמן רב טרם ההודעה על המועמדות, כאשר רק קבלת הידיעה בדבר מועמדותו של הירש למפכ"ל מהווה טריגר לפתיחה רשמית בחקירה אשר סיכלה את המינוי, אולם הסתיימה בכתב אישום מינורי ביחס לחשדות שפורסמו.

לצערנו נראה כי אופן הפעולה הנ"ל, אשר כאמור נחשף בצורתו החמורה ביותר בדיוני הוועדה עד כה, מהווה שיטת פעולה קבועה לצורך סיכול מינויים אשר מערכת המשפט ו/או המשטרה מעוניינות בסיכולם. ריבוי המקרים בהם נפתחת חקירה, או מתקבלת החלטה על הגשת כתב אישום, כנגד מועמד לתפקיד ציבורי בכיר **בעקבות מידע שהיה קיים בידי הרשויות עוד קודם להודעה בדבר המועמדות**, מעלה שאלה קשה בנוגע ליכולתה של מערכת המשפט לשלוט בפועל במינויים לשירות הציבורי.

להלן נסקור מספר הליכי מינוי אשר סוכלו באופן של הודעה בדבר פתיחה בחקירה, או הגשת כתב אישום, מיד לאחר ההודעה על המינוי עצמו, באופן המבסס, לטעמנו, את הטענה כי מדובר בשיטה ולא בהתנהלות מקרית. נציין כי ברוב המקרים המובאים הסתיים העניין בזיכוי מוחלט, או בהחלטה שלא להגיש כתב אישום, אולם רק לאחר שהמינוי עצמו סוכל:

יעקב נאמן – מועמד לתפקיד שר המשפטים

ב-18.6.1996 מונה עו"ד יעקב נאמן לתפקיד שר המשפטים בממשלתו הראשונה של בנימין נתניהו. עוד טרם ההודעה הרשמית על המינוי נפגש נאמן עם היועץ המשפטי לממשלה דאז, מיכאל בן יאיר, והודיעה לו כי בכוונתו להחליפו לאחר שיכנס לתפקיד.

למחרת כניסת נאמן לתפקיד הודיע בן יאיר על פתיחה בחקירה כנגד נאמן בחשדות להגשת תצהיר כוזב ועדות שקר. המדובר היה על תצהיר שהוגש ע"י משרדו של נאמן, שהיה בזמנו אחד המשרדים הגדולים בישראל וכלל עשרות רבות של עו"ד.

ההודעה בדבר הפתיחה בחקירה הובילה להתפטרותו של נאמן מתפקיד שר המשפטים. בהמשך זוכה נאמן ע"י בית המשפט, אשר אף מתח ביקורת על עבודת המשטרה ועל עצם הגשת כתב האישום. עדויות מאוחרות של מנכ"ל משרד רוה"מ לשעבר, שמעון שבס, העלו את הטענה כי היועץ המשפטי בן יאיר נשמע אומר כי הוא "הולך לתקוע את הפאשיסט הזה".

רפאל איתן – מועמד לתפקיד השר לבטחון פנים

סיפור סיכול מינויו של רפאל איתן (רפול) לתפקיד השר לבטחון פנים דומה מאוד לסיכול מינויו של נאמן. רפאל איתן היה ידוע בהתבטאויותיו הניציות, ולאחר שרץ בבחירות במפלגת צומת יחד עם הליכוד, הובטח לו תפקיד השר לבטחון פנים.

עם הידיעה על הכוונה למנותו כשר נפתחה כנגדו חקירה בחשד לשימוש במידע אישי ממאגרי ממשלתיים לצורך סחיטה פוליטית. המינוי סוכל, אולם בית המשפט זיכה את איתן תוך קביעה כי העובדות המפורטות בכתב האישום בעניינו כלל אינן מהוות עבירה.

חקירה שנפתחה על מעשים שכלל אינם מהווים עבירה הובילה לכתב אישום, ולסיכול מינויו של רפול לתפקיד שר.

ראובן רבלין – מועמד לתפקיד שר המשפטים

במהלך הרכבת ממשלת שרון הראשונה בשנת 2001 יועד ראובן רבלין לתפקיד שר המשפטים. כנגד רבלין, שסומן כגורם ניצי בליכוד, נפתחו לא פחות מ-7 תיקי חקירה בחשדות שונים. לאחר שנחקר הוחזקו תיקי החקירה פתוחים משך 3.5 שנים, אולם בסופו של דבר נסגרו "מחוסר אשמה".

עצם קיום החקירות הספיק לצורך מניעת מינויו של רבלין לתפקיד שר המשפטים, ובכך, כנראה, מלאו את תפקידן.

עו"ד דרור חוטר ישי – חבר בוועדה למינוי שופטים

עו"ד דרור חוטר ישי עמד בשנת 1996 בראש לשכת עוה"ד בישראל, ושימש בתפקיד חבר הוועדה למינוי שופטים מטעם הלשכה. הוא היה ידוע כמבקר חריף של מערכת המשפט, ובפרט של התפיסות האידאולוגיות שהוביל נשיא בית המשפט העליון דאז אהרון ברק.

עוד באותה השנה הוגש כנגד חוטר-ישי כתב אישום בעבירות מס, ובהמשך כתב אישום נוסף באשמת "זילות בית המשפט". חוטר ישי זוכה באישום הראשון, ואילו האישום השני נמחק בהסכמה.

כמובן, עצם קיומם של כתבי האישום כנגדו חייב את התפטרותו מהוועדה למינוי שופטים למשך כל תקופת המשפט שנמשכה למעלה משנתיים.

משה סוויסה – מועמד למנכ"ל המשרד לפיתוח הנגב והגליל

בשנת 2023 הודיעה השר דוד אמסלם על כוונתו למנות את טפסר משה סוויסה לתפקיד מנכ"ל המשרד לפיתוח הנגב והגליל. ביעוץ המשפטי לממשלה ובנציבות שירות המדינה התנגדו למינוי, אולם לאחר שהשר הודיע כי בכוונתו להתעקש על המינוי אישרה היועצת המשפטית לממשלה למשטרה לפתוח בחקירה פלילית כנגד סוויסה, בחשד שהסתיר מידע מנציבות שירות המדינה במסגרת ניסיונו להתמנות לנציב כבאות ראשי **מספר שנים קודם לכן**.

נדגיש - הפתיחה בחקירה בגין מידע שהיה ידוע למשטרה במשך שנים נעשתה רק בעקבות ההודעה על הכוונה למנותו למנכ"ל המשרד, כנגד עמדת היועמ"ש.

ניצב אורי בר לב – מועמד למפכ"ל המשטרה

בשנת 2010 היה ניצב אורי בר לב מועמד שר הבט"פ לתפקיד מפכ"ל המשטרה. לאחר ההודעה על מועמדותו לתפקיד, בחודש נובמבר 2010, הודיעה היועמ"ש ויינשטיין על החלטתו לפתוח בחקירה כנגד בר לב בחשדות להטרדה מינית.

בעקבות ההודעה על החקירה הסיר בר לב את מועמדותו, ומספר חודשים לאחר הסרת המועמדות הודיע היועמ"ש על סגירת תיק החקירה, ללא הגשת כתב אישום.

ברי בר ציון – מועמד לנציב שירות המדינה

בשנת 2011 היה ברי בר ציון מועמדו של ראש הממשלה לתפקיד נציב שירות המדינה. בעקבות הפרסום בדבר מועמדותו נחשף כי מידע שנאסף על בר ציון הועבר למבקר המדינה, יחד עם המלצה לפתוח כנגדו בחקירה בחשד ל"התנהלות בעייתית". בעקבות הפרסום התערב במינוי גם היועץ המשפטי לממשלה דאז ויינשטיין, שהודיע כי "יבקש מנתניהו לבחון בשנית את המועמדות".

בעקבות הפרסומים משך בר ציון את מועמדותו, מיותר לציין כי בפועל לא נפתחה חקירה, וכתב אישום לא הוגש כנגדו.

בנימין (פואד) בן אליעזר

בתחילת חודש יוני בשנת 2014, נקרא המועמד לנשיאות המדינה בנימין בן אליעזר ל"בירור" במשטרה, שהפך במהרה לחקירה בסדרה של עבירות מס והלבנת הון. עצם קיום החקירה והעבירות המיוחסות לבן אליעזר הודלפו לתקשורת, והובילו לפרישתו של בן אליעזר מהמרוץ.

כתב אישום בפרשה הוגש, אולם בן אליעזר נפטר טרם סיום משפטו.

יואב גלנט – מינוי לראש המטה הכללי

ביום 5.9.2010 אישרה ממשלת ישראל את המלצת שר הביטחון אהוד ברק למנות את האלוף יואב גלנט לראש המטה הכללי, ההחלטה התקבלה על אף שידוע היה באותה התקופה על חשדות לעברות תכנון ובניה שביצע גלנט.

למרות שהחשדות היו ידועים מלכתחילה, בעקבות המינוי הודיע היועמ"ש ויינשטיין כי המינוי יעורר קשיים משפטיים בתחום הסבירות, ובעקבות חוות דעתו זו של היועמ"ש נגנזה הכוונה למנותו.

